

Quan l'amic esdevé l'enemic

L'escorcoll del dijous 20 de maig a casa d'Amhed Txàlabi, el membre del Consell de Govern iraquiana, que, al llarg dels darrers deu anys, ha estat l'aliat incondicional dels americans al si de la resistència iraquiana, és una de les darreres fuetades de la bogeria d'aquesta ocupació matussera de l'Iraq.

Incapaç de protegir la vida dels membres del Consell de Govern –els quals, val a dir-ho, són els únics representants del poble iraquiana–, l'autoritat provisional de la coalició sembla que ha decidit humiliar els qui gosen criticar els seus plans.

Els americans al·leguen que Txàlabi passava informes d'intel·ligència a l'Iran. Això pot ser que siga veritat, per tal com ha estat lligat al Govern de Teheran, però en cap cas no és una excusa prou convincent com per penjar-li totes les errades que s'han comès al llarg de l'ocupació.

Que no hi ha trobat armes? Segurament, perquè el grup polític de Txàlabi (el Congrés Nacional Iraquiana) ha intoxicat el Pentàgon amb informacions falses. Que augmenta el terrorisme? Això és perquè, com a conseqüència de la insistència de Txàlabi, van desmantellar el partit baasista i l'exèrcit. Que cada vegada hi ha més rebels? Això no hauria passat si Txàlabi no ens haguera assegurat que els iraquians ens rebrien amb flors.

Trobar un cap de turc en un any electoral afavoreix l'administració Bush. A més, silenciar Txàlabi és essencial per aconseguir el suport de les Nacions Unides per a la transferència de sobirania a l'Iraq, el proper 30 de juny.

Txàlabi ha criticat durament la proposta d'un nou Govern de transició que s'ha empescat Lakhdar Brahimi, l'enviat de les NU. A més, ha insistit molt a tirar endavant la investigació del programa de les Nacions Unides, Petrol i Aliments, que fa eixir els colors als col·legues de Brahimi a Nova York.

La demagògia de Txàlabi ha fet enfadar molt els ocupants. Quan l'Autoritat Provisional de la Coalició va decidir aturar el procés de tria dels exmilitars iraquians i dels oficials del partit baasista, Txàlabi va comparar-ho al fet de reclutar antics nazis a Alemanya. I, el que és més im-

“L'endemà de l'escorcoll a casa de Txàlabi, un membre del Consell a Bagdad em va dir, per telèfon: ‘Si li fan això a ell, què ens faran als altres?’.

Alienat Txàlabi de tot el procés, els EUA no sols perden el seguidor liberal més important que tenien a Bagdad. Han guanyat un terrible enemic”

portant, Txàlabi va insistir, sobretot, que calia una transferència completa de sobirania per al 30 de juny –incloent-hi el control iraquiana de l'exèrcit i de l'economia.

Vaig conèixer Ahmed Txàlabi a Londres, a començament dels noranta, quan els americans li feien costat per tal que organitzara l'enderrocament del règim iraquiana. No era una persona convencional: era convincent i sincer.

La primera vegada que m'hi vaig entrevistar, vaig ser molt dur amb ell. Però, després, em va convèncer, no només a mi, sinó també a molts altres, de la responsabilitat moral individual que teníem envers l'alliberament de l'Iraq.

L'he vist lluitar a favor dels kurds al nord de l'Iraq, organitzant conferències d'oposició arreu del món, fent pressió al Congrés per tal d'aconseguir ajuda econòmica i, arran de la decisió americana de no donar suport als plans de rebel·lió del 1995, l'he vist provocar enfrontaments entre els plantejaments del Departament d'Estat i els de la CIA.

Aquest odi ancestral entre tots dos cosos de l'administració era tan gran que, quan vaig visitar Bagdad els primers mesos després de l'ocupació, una de les coses que em van deixar garratibat fou la quantitat de temps i d'energia que perdien en les baralles internes.

Malgrat que els mitjans de comunicació hagen retratat Txàlabi com a “l'iraquiana preferit de Washington”, no cal dir que ja feia temps que L. Paul Bremer, el procònsol americà a Bagdad, mirava de limitar-ne la influència.

Dins del Consell de Govern, Txàlabi era efectiu, l'home a qui les forces d'ocupació s'adreçaven de seguida que hi havia un problema greu. Alhora, però, l'oficina de Bremer mirava d'ensorrar-lo regatejant-li les tasques de govern; tallant-li les comunicacions amb Paul Wolfowitz, l'ajudant del secretari de Defensa; i, fins i tot, eliminant l'ajuda directa del Congrés Nacional Iraquiana.

Com a conseqüència de les vacil·lacions dels americans, que no sabien ben bé si volien alliberar o ocupar, han creat un buit de poder. Aquesta és la sensació que tens, quan vas a Bagdad. Els americans manipulen el Consell de Govern, neguen als iraquians que hi tinguen veu pròpia, viuen en recintes tancats, decideixen unilateralment sobre els contractes que se signen i bandegen liberals de tota la vida, com Txàlabi, en favor de clergues xiïtes o exbaasistes.

L'endemà de l'escorcoll a casa de Txàlabi, un membre del Consell a Bagdad em va dir, per telèfon: “Si li fan això a ell, què ens faran als altres?”. Amb aquesta decisió d'alienar Txàlabi de tot el procés, els EUA no només han perdut el seguidor liberal més important que tenien a Bagdad. Han guanyat un terrible enemic.

La sobirania parcial no existeix. Desil·lusionats per la capacitat que tenen els americans de donar i prendre la pau i la llibertat segons els convé, la major part dels iraquians ara volen unes eleccions i un control total dels seus destins. Vaig trucar Francis Brooke, un ajudant de Txàlabi, per veure si l'escorcoll havia augmentat la popularitat i el poder del seu cap, entre els iraquians.

“I tant, estem pujant en popularitat. L'únic dolent és que ara potser el mataran.”

Asla Aydintasbas és corresponsal del diari turc 'Sabah'

© The New York Times – EL TEMPS
Traducció: Maite Insa

ASLA AYDINTASBAS